

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3170/2022
21.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Мила Симић, адвокат из ..., против туженог ДОО „Vibac balkani“, из Кочиног Села, чији је пуномоћник Љубица Томић, адвокат из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2296/21 од 25.05.2022. године, у седници одржаној 21.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2296/21 од 25.05.2022. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П1 329/21 од 22.06.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено је да је тужилац у радном односу на неодређено време код туженог почев од 10.06.2016. године. Ставом другим изреке, утврђено је да је анекс уговора о раду број ...-.../... од 10.06.2016. године који је закључен између тужиоца и туженог, као послодавца, ништав и да не производи правно дејство. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је поништено као незаконито решење туженог ...-.../... од 07.09.2016. године, којим се тужиоцу утврђује престанак радног односа са даном 10.09.2016. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 198.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2296/21 од 25.05.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Јагодини П1 329/21 од 22.06.2021. године и одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је у радном односу код туженог на неодређено време почев од 10.06.2016. године, да се утврди да је ништав анекс уговора о раду број ...-.../... од 10.06.2016. године, који је закључен између тужиоца као запосленог и туженог као послодавца и да не производи

правно дејство и да се поништи као незаконито решење туженог ...-.../... од 07.09.2016. године, којим је тужиоцу утврђен престанак радног односа. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 315.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23 ЗПП), Врховни суд је утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда из члана 374. став 1. ЗПП, јер другостепени суд у поступку одлучивања о жалби није погрешно применио одредбе овог закона, а што је могло бити од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је радни однос на одређено време засновао уговором о раду од 10.03.2016. године на месец дана, за радно место ..., који посао је радио и након закључених анекса уговора о раду. Из понуде за закључење анекса уговора о раду од 11.04.2016. године и закљученог анекса произлази да је продужен радни однос на одређено време тужиоцу у трајању од једног месеца почев од 12.04.2016. године, из понуде за закључење анекса уговора о раду од 28.04.2016. године и закљученог анекса продужен је радни однос на одређено време тужиоцу у трајању од једног месеца са почетком од 12.05.2016. године, понудом за закључење анекса уговора о раду од 10.06.2016. године и из закљученог анекса утврђено је да истим анексом уговора о раду продужен радни однос на одређено време тужиоцу у трајању од три месеца почев од 11.06.2016. године, да је тужилац био у радном односу код туженог у укупном трајању од 6 месеци. Решењем о престанку радног односа број ...-.../... од 07.09.2016. године, тужиоцу је престао радни однос код туженог 10.09.2016. године, истеком времена на које је био закључен уговор о раду. Предмет ове парнице је преображај радног односа у радни однос на неодређено време, утврђивање ништавости анекса уговора о раду ...-.../... од 10.06.2016. године и поништај као незаконито решења туженог ...-.../... од 07.09.2016. године.

По оцени првостепеног суда основ за заснивање радног односа може бити само закључење уговора о раду. У конкретном случају тужиоцу је радни однос продужен закључењем анекса уговора о раду до 10.06.2016. године без закључења уговора о раду, па је дошло до заснивања радног односа на неодређено време. Закључени анекс уговора је ништав и не може да производи правно дејство, па су се стекли услови за поништај решења о престанку радног односа 07.09.2016. године, што представља последицу ништавости наведеног анекса уговора.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца, налазећи да у конкретном случају нису били испуњени законски прописи и

услови за прерастање тужиочевог радног односа код туженог из радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време. По оцени другостепеног суда неправилан је закључак првостепеног суда да је продужење радног односа требало учинити у форми уговора, да је закључењем анекса постојећег уговора број/... од 10.06.2016. године којим је продужен уговор о раду на одређено време узроковало преображај радног односа у радни однос на неодређено време, да је овај анекс ништав и што је имало за последицу поништај решења отказа уговора о раду/... од 07.09.2016. године. Ово из разлога што су уговори о раду и анекс уговора о раду законити основи за регулисање права из радног односа јер иако Законом о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05 ... 75/14) није изричито прописан чланом 181. да радни однос заснован на одређено време може да се продужи анексом уговора о раду у оквиру максималног рока утврђеног чланом 37. став 2. Закона. На овај начин обезбеђује се континуитет радног односа заснованог уговором о раду којим је продужен анексом а који је саставни део тог уговора. С обзиром да је уговор о раду (анекс) није противан принудним прописима, јавном поретку и моралу (члан 103. ЗОО) јер је закључен дозвољен уговор (не постоји злоупотреба права), то је правилно отказан уговор о раду по истеку времена на који је заснован радни однос на неодређено време. Тужени је приликом продужења уговора о раду и отказа уговора о раду поступао у свему према одредбама члана 181. и 32. Закона о раду јер понуда за закључење анекса уговора о раду садржи конкретне наводе о разлозима због којих се тужиоцу продужава радни однос, а из којих је видљиво да је то потреба послодавца због потребе процеса рада након чега је тужени понудио тужиоцу да закључи анекс уговора о раду и доставио писану понуду која садржи све разлоге прописане чланом 172. Закона о раду. Тужени је применом наведених норми продужио трајање радног односа на одређено време тужиоцу закључењем анекса који је саставни део уговора о раду закљученог 10.03.2016. године, па је другостепени суд преиначио првостепену пресуду налазећи да је првостепени суд из чињеница које правилно утврдио извео неправилан закључак да је тужбени захтев основан.

По оцени Врховног суда, одлука другостепеног суда заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 37. став 1. Закона о раду (Службени гласник РС", бр. 24/05... 75/14) прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја за време трајања тих потреба. Ставом 2. истог члана предвиђено је да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који, са прекидима или без прекида, не може бити дужи од 24 месеца. Ставом 6. наведеног члана 37. предвиђено је да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона, или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време.

Одредбом члана 175. тачка 1. истог Закона прописано је да радни однос престаје истеком рока на који је заснован.

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те да је тужени са тужиоцем закључио уговор о раду на одређено време 10.03.2016. године у складу са одредбом члана 37. став 1. Закона о раду, а уговор о раду и закључени анекси уговора о раду којима је продужаван радни однос на одређено време нису били трајања дужег од 24 месеца, у смислу одредбе члана 37. став 2. Закона о раду, у конкретном случају није испуњен законом предвиђен услов за преображај радног односа, како је то правилно закључио другостепени суд.

Уговор о раду који је заснован на одређено време престао је по самом закону на основу одредбе члана 175. Закона о раду, а решење о престанку радног односа има само деклараторни карактер, јер радни однос на одређено време престаје *ex lege* истеком времена на који је заснован, због чега је неоснован тужбени захтев за поништај решења туженог којим је тужиоцу престао радни однос.

Неосновано се ревизијом указује да је уговор о раду закључен супротно одредби члана 37. Закона о раду будући да су послови које је тужилац обављао по свом карактеру стални послови, систематизовани Правилником о организацији и систематизацији послова. Наиме, у члану 37. ставу 1. јасно се наводи да се уговор на одређено време може закључити за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима, оправданих роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја. Дакле, ради се о објективним критеријумима чија се испуњеност процењује у сваком конкретном случају, те није искључена могућност да то буду и стални послови чији је обим привремено увећан или се јавила потреба за њиховим обављањем у краћем року. У конкретном случају послови које је тужилац обављао нису оцењени као послови који не испуњавају објективне критеријуме за њихово обављање на одређено време, нити је до таквог утврђења суд дошао током поступка, па се не ради о закључењу уговора о раду на одређено време супротно одредбама закона и тиме нису испуњени услови за његову трансформацију у уговор о раду на неодређено време.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе, па је закључио да се њиме не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из изнетих разлога нису основни наводи ревизије о погрешној примени материјалног права и Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Врховни суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтеве парничних странака за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужилац није постигао успех у овом поступку, а наводи одговора на ревизију туженог нису били потребни за доношење одлуке.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић